„Spotkanie informacyjno-szkoleniowe”

Czerwiec, 2026 r.

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA ZALEW ZEGRZYŃSKI

Dofinansowane przez Unię Europejską

Spotkanie informacyjno-szkoleniowe finansowane ze środków UE

w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Prezentacja opracowana przez Lokalną Grupę Działania Zalew Zegrzyński.

Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA ZALEW ZEGRZYŃSKI

Dofinansowane przez Unię Europejską

Mapa obszaru LGD Zalew Zegrzyński

Diagnoza obszaru LSR

Przygotowana diagnoza obszaru LSR została wypracowana dzięki przeprowadzonym konsultacjom. Jej wyniki są kanwą dla sformułowania konkretnych celów i przedsięwzięć, które zostały skwantyfikowane w formie wskaźników rezultatów i produktów. Nakreślone założenia są odzwierciedleniem realnych potrzeb i oczekiwań lokalnej społeczności. Zastosowane metody włączenia lokalnej społeczności, w proces prac nad LSR umożliwiły skuteczne wykazanie najważniejszych potrzeb i problemów obszaru, co z kolei umożliwiło wykreowanie pożądanych kierunków rozwojowych LSR.

Obszary problemowe, które w ostatnich latach okazały się kluczowe na obszarze LSR to w szczególności:

- bierność mieszkańców, brak zaangażowania w życie społeczne;
- niezadowalający stan infrastruktury publicznej: sportowej, turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej;
- starzenie się społeczeństwa i depopulacja;
- wykluczenie i marginalizacja grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji;
- potrzeba zwiększenia wydarzeń o charakterze aktywizującym i integrującym;
- niska świadomość obywatelska w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego;
- brak wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców;
- relatywnie mała popularność gospodarstw turystycznych.

Cele w LSR

Cel 1. **Poprawa jakości życia na obszarze LSR, zwiększenie włączenia społecznego oraz aktywizacja.**

Cel 2. **Zwiększenie dostępności do produktów i usług oraz spędzania wolnego czasu i gospodarki doświadczeń na obszarze LSR**

Cel 1. Poprawa jakości życia na obszarze LSR, zwiększenie włączenia społecznego oraz aktywizacja.

P.1.1 Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury publicznej dla wzbogacenia oferty spędzania czasu wolnego

- Budżet – 1 122 000 Euro (4 412 400 zł),
- Wysokość wsparcia od 50 tys. do ok. 390 tys.
- Grupy docelowe - Jednostki sektora finansów publicznych, organizacje pozarządowe
- Intensywność pomocy dla JSFP 75%, dla organizacji pozarządowych 100%
- Sposób realizacji – konkurs,
- Planowany termin naboru - 2025 i 2026

P.1.2 Zachowanie dziedzictwa kulturowego

- Budżet – 420 750 Euro (1 767 024 zł),
- Wysokość wsparcia od 50 tys. do ok. 195 tys.
- Grupy docelowe - Jednostki sektora finansów publicznych, organizacje pozarządowe (w tym kościoły, związki wyznaniowe)
- Intensywność pomocy dla JSFP 75%, dla organizacji pozarządowych 100%
- Sposób realizacji – konkurs,
- Planowany termin naboru – 2025 i 2026

Cel 1. Poprawa jakości życia na obszarze LSR, zwiększenie włączenia społecznego oraz aktywizacja.

P.1.3 Aktywizowanie organizacji pozarządowych

- Budżet – 156 000 Euro (655 200 zł),
- Wysokość wsparcia - 50 tys.
- Grupy docelowe - Organizacje pozarządowe,
- Intensywność pomocy dla organizacji pozarządowych 100%
- Sposób realizacji – konkurs,
- Planowany termin naboru - 2027

Cel 1. Poprawa jakości życia na obszarze LSR, zwiększenie włączenia społecznego oraz aktywizacja.

P.1.4 Aktywizacja i włączenie społeczne lokalnej społeczności, w tym seniorów, ludzi młodych i osób w niekorzystnej sytuacji

- Budżet – 156 000 Euro (655 200 zł),
- Wysokość wsparcia - 50 tys.
- Grupy docelowe - Jednostki sektora finansów publicznych, organizacje pozarządowe
- Intensywność pomocy dla JSFP 75%, dla organizacji pozarządowych 100%
- Sposób realizacji – konkurs,
- Planowany termin naboru - 2026

P.1.5 Kształtowanie postaw obywatelskich, prospołecznych i proekologicznych w tym kształcenie umiejętności współpracy, budowanie otwartości na innych, wspieranie podnoszenia kompetencji liderów życia społecznego i publicznego, realizacja innowacyjnych przedsięwzięć

- Budżet – 350 910 Euro (1 473 822 zł),
- Wysokość wsparcia od 50 tys. do ok. 225 tys.
- Grupy docelowe - organizacje pozarządowe, LGD (dot. operacji własnej)
- Sposób realizacji – konkurs, operacja własne,
- Intensywność pomocy dla organizacji pozarządowych 100%
- Planowany termin naboru - 2025, 2026, 2027 i 2028

Cel 2. Zwiększenie dostępności do produktów i usług oraz spędzania wolnego czasu i gospodarki doświadczeń na obszarze LSR

P.2.1 Tworzenie i rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych

- Budżet – 1 544 340 Euro (6 486 228 zł),
- Grupy docelowe - Osoby fizyczne (w tym rolnicy), małe gospodarstwa rolne, mikroprzedsiębiorstwa, małe przedsiębiorstwa
- Sposób realizacji – konkurs,
- Planowany termin naborów dla działań:
  - Utworzenie przedsiębiorstwa - 2025, 2026 i 2027
  - Rozwój przedsiębiorstwa – 2025 i 2026
  - Utworzenie zagród edukacyjnych - 2025
  - Utworzenie gospodarstw agroturystycznych – 2025 i 2027

Cel 2. Zwiększenie dostępności do produktów i usług oraz spędzania wolnego czasu i gospodarki doświadczeń na obszarze LSR

P.2.1 Tworzenie i rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych

⑩Utworzenie przedsiębiorstwa (START DG)

- Wysokość wsparcia od 50 tys. do ok. 100 tys.
- Intensywność pomocy 65%,

⑩Rozwój przedsiębiorstwa (ROZWÓJ DG)

- Wysokość wsparcia od 50 tys. do ok. 200 tys.
- Intensywność pomocy 65%,

⑩Utworzenie zagród edukacyjnych (START ZE)

- Wysokość wsparcia od 50 tys. do ok. 150 tys.
- Intensywność pomocy 85%,

⑩Utworzenie gospodarstw agroturystycznych (START GA)

- Wysokość wsparcia od 50 tys. do ok. 150 tys.
- Intensywność pomocy 85%,

START DG - PODEJMOWANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

w zakresie start DG pomoc przyznaje się, jeżeli

1) wnioskodawca jest osobą fizyczną, która ukończyła 18 lat w dniu złożenia WoPP.

2) wnioskodawca w okresie roku poprzedzającego dzień złożenia WOPP nie wykonywał i nie wykonuje działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy Prawo przedsiębiorców;

3) wnioskodawcy nie została dotychczas przyznana pomoc w ramach PROW 2014-2020 na operację w ramach poddziałania 6.2 lub 6.4 lub 4.2 lub 19.2 w zakresie podejmowanie działalności gospodarczej;

4) wnioskodawcy nie została dotychczas przyznana pomoc w ramach PS WPR na operację w zakresie start DG, start GA, start ZE, start GO, start KŁŻ, rozwój DG, rozwój GA, rozwój ZE, rozwój GO lub rozwój KŁŻ.

5) wnioskodawca co najmniej od roku poprzedzającego dzień złożenia WoPP powinien posiadać miejsce **zameldowania** na obszarze wiejskim objętym LSR.

6) o pomoc może ubiegać się wyłącznie podmiot posiadający numer EP.

7) wnioskodawca powinien posiadać obywatelstwo UE.

START DG - PODEJMOWANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

- **Forma pomocy, maksymalny dopuszczalny poziom pomocy oraz minimalna i maksymalna kwota pomocy.**

1) Maksymalny dopuszczalny poziom pomocy na operację, tj. stosunek wysokości przyznanej pomocy do kosztów kwalifikowalnych, **wynosi 65%**.

2) Kwota przyznanej pomocy, w formie ryczałtu, nie może być **niższa niż 50 000 zł i nie wyższa niż 100 000 zł.**

3) Suma pomocy dla jednego beneficjenta oraz wypłaconych mu grantów nie może przekroczyć **500 tys.** zł w okresie realizacji PS WPR.

START DG - PODEJMOWANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

- Operacja musi zostać zrealizowana w jednym etapie.
- Operacja musi zostać zrealizowana w terminie nie dłuższym niż 2 lata od dnia zawarcia przez wnioskodawcę UoPP i jednocześnie nie dłuższym niż do 30 czerwca 2029 r.
- W przypadku gdy operacja jest inwestycją trwale związaną z nieruchomością, operacja powinna być realizowana na obszarze objętym LSR i jednocześnie na nieruchomości będącej własnością wnioskodawcy lub do której wnioskodawca posiada tytuł prawny do dysponowania na cele określone w WoPP przez: okres ubiegania się o przyznanie pomocy na operację, okres realizacji operacji oraz okres związania celem.
- W przypadku operacji, która obejmuje koszty zakupu i instalacji odnawialnych źródeł energii, suma planowanych do poniesienia kosztów dotyczących odnawialnych źródeł energii nie może przekraczać połowy wszystkich kosztów kwalifikowalnych.
- Operacja musi:

  - dotyczyć działalności zgodnej z celami LSR;

  - być uzasadniona ekonomicznie, co potwierdzać powinien przedłożony uproszczony biznesplan.

START DG - PODEJMOWANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Pomoc przyznaje się, jeżeli operacja zakłada:

1) podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej do której stosuje się przepisy ustawy Prawo przedsiębiorców;

2) zgłoszenie wnioskodawcy ubiegającego się o przyznanie pomocy do **ubezpieczenia emerytalnego, rentowego i wypadkowego** na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności, jeżeli osoba ta nie jest objęta tym ubezpieczeniem lub społecznym ubezpieczeniem rolników;

3) osiągnięcie co **najmniej 30%** docelowego zakładanego w biznesplanie ilościowego lub wartościowego poziomu sprzedaży produktów lub usług do dnia, w którym upłynie pełny rok obrachunkowy od dnia wypłaty pomocy.

START DG - PODEJMOWANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

- **Koszty niekwalifikowalne**

1) koszty poniesione przed dniem, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, a w przypadku kosztów ogólnych – przed dniem 1 stycznia 2023 r.;

2) koszty ogólne związane z operacją w części przekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych;

3) koszty remontu budynków lub budowli, jeśli nie jest on połączony z ich modernizacją;

4) koszty zakupu nieruchomości;

5) koszty leasingu zwrotnego oraz dodatkowe koszty związane z umową leasingu, takie jak marża finansującego i ubezpieczenie;

6) podatek od wartości dodanej (VAT):

7) koszty zakupu **używanych** maszyn, urządzeń, wyposażenia, w tym również ich instalacji;

8) koszty zakupu samochodów **osobowych**;

START DG - PODEJMOWANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

- **Koszty niekwalifikowalne**

9) koszty rozbudowy infrastruktury sieci 5G i sieci światłowodowej;

10) koszty inwestycji mających na celu dostosowanie do norm lub wymogów unijnych, z wyjątkiem inwestycji wspieranych na zasadach określonych w art. 73 ust. 5 rozporządzenia 2021/2115;

11) koszty sporządzenia wniosku o przyznanie pomocy i wniosku o płatność;

12) wkłady niepieniężne polegające na wniesieniu nieruchomości, urządzeń, materiałów (surowców), wartości niematerialnych i prawnych, ekspertyz lub nieodpłatnej pracy własnej, w tym wykonywanej przez wolontariuszy na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub nieodpłatnej pracy społecznej członków stowarzyszenia wykonywanej na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach – ze składników majątku beneficjenta lub majątku innych podmiotów;

13) koszty amortyzacji.

START DG - PODEJMOWANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

1. Pomoc przyznaje się na operację uzasadnioną pod względem racjonalności. Operacja musi być możliwa do wykonania, uzasadniona oraz dostosowana z punktu widzenia **celu, zakresu i zakładanych jej rezultatów**. Ocenę racjonalności obejmuje:
    1) **uzasadnienie ekonomiczne kosztów/inwestycji** (wzrost przychodów, usprawnienie procesów produkcji, ograniczenie kosztów), czyli wpływ na cel operacji;
    2) **racjonalność technologiczną** – sprawdzenie, czy wspierane inwestycje w szczególności: nie mają charakteru inwestycji odtworzeniowej, są uzasadnione ze względu na komplementarność technologiczną, profil i skalę produkcji, możliwość zbytu produkcji
    3) **racjonalność kosztową** – czy planowane koszty są rynkowe lub czy zostały oszacowane na podstawie cen rynkowych.
2. Ocena racjonalności przeprowadzana jest **na etapie oceny merytorycznej wniosku o przyznanie pomocy**, a także każdorazowo w przypadku zmian mających wpływ na zakres rzeczowo- finansowy operacji.

ROZWÓJ DG - ROZWIJANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

1. Pomoc jest przyznawana:
   1) osobie fizycznej;
   2) osobie prawnej;
2. W przypadku osoby fizycznej lub wspólnika spółki cywilnej będącego osobą fizyczną pomoc jest przyznawana, jeśli, ta osoba fizyczna w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy ma ukończone 18 lat.
3. O pomoc może ubiegać się wyłącznie podmiot posiadający numer EP.
4. Pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca co najmniej od roku poprzedzającego dzień złożenia WoPP:

1) miejsce wykonywania działalności gospodarczej oznaczone adresem wpisanym do CEIDG na obszarze wiejskim objętym LSR lub– w przypadku osoby fizycznej wykonującej działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy Prawo przedsiębiorców, a w przypadku braku takiego wpisu, jeżeli miejsce zameldowania takiej osoby znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR;;

2) posiada siedzibę lub oddział, które znajdują się na obszarze wiejskim objętym LSR – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną.

ROZWÓJ DG - ROZWIJANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Pomoc przyznaje się, jeżeli:

1) w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia WoPP wnioskodawca wykonywał łącznie co najmniej przez 365 dni działalność gospodarczą, do której stosuje się Prawo przedsiębiorców, oraz nadal wykonuje tę działalność;

2) wnioskodawcy nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w tym zakresie w ramach PS WPR;

3) upłynęły co najmniej 2 lata od dnia wypłaty pomocy wnioskodawcy na operację w zakresie podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej („Start DG”) w ramach PS WPR;

4) upłynęły co najmniej 2 lata od dnia wypłaty wnioskodawcy płatności ostatecznej na podejmowanie lub prowadzenie lub rozwijanie działalności gospodarczej w ramach poddziałań 4.2, 6.2, 6.4 lub 19.2 objętych PROW 2014-2020.

ROZWÓJ DG - ROZWIJANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

- **Forma pomocy, maksymalny dopuszczalny poziom pomocy oraz minimalna i maksymalna kwota pomocy.**

1) Maksymalny dopuszczalny poziom pomocy na operację, tj. stosunek wysokości przyznanej pomocy do kosztów kwalifikowalnych, **wynosi 65%**.

2) Kwota przyznanej pomocy, nie może być **niższa niż 50 000 zł i nie wyższa niż 200 000 zł.**

3) Suma pomocy dla jednego beneficjenta oraz wypłaconych mu grantów nie może przekroczyć **500 tys.** zł w okresie realizacji PS WPR.

ROZWÓJ DG - ROZWIJANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

- Operacja musi zostać zrealizowana maksymalnie w dwóch etapach.
- Operacja musi zostać zrealizowana w terminie nie dłuższym niż 2 lata od dnia zawarcia przez wnioskodawcę UoPP i jednocześnie nie dłuższym niż do 30 czerwca 2029 r.
- W przypadku gdy operacja jest inwestycją trwale związaną z nieruchomością, operacja powinna być realizowana na obszarze objętym LSR i jednocześnie na nieruchomości będącej własnością wnioskodawcy lub do której wnioskodawca posiada tytuł prawny do dysponowania na cele określone w WoPP przez: okres ubiegania się o przyznanie pomocy na operację, okres realizacji operacji oraz okres związania celem.
- W przypadku operacji, która obejmuje koszty zakupu i instalacji odnawialnych źródeł energii, suma planowanych do poniesienia kosztów dotyczących odnawialnych źródeł energii nie może przekraczać połowy wszystkich kosztów kwalifikowalnych.
- Operacja musi:

  - dotyczyć działalności zgodnej z celami LSR;

  - być uzasadniona ekonomicznie, co potwierdzać powinien przedłożony uproszczony biznesplan.

ROZWÓJ DG - ROZWIJANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

- **Koszty niekwalifikowalne**

1) koszty poniesione przed dniem, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, a w przypadku kosztów ogólnych – przed dniem 1 stycznia 2023 r.;

2) koszty ogólne związane z operacją w części przekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych;

3) koszty remontu budynków lub budowli, jeśli nie jest on połączony z ich modernizacją;

4) koszty zakupu nieruchomości;

5) koszty leasingu zwrotnego oraz dodatkowe koszty związane z umową leasingu, takie jak marża finansującego i ubezpieczenie;

6) podatek od wartości dodanej (VAT):

7) koszty zakupu **używanych** maszyn, urządzeń, wyposażenia, w tym również ich instalacji;

8) koszty zakupu samochodów **osobowych**;

ROZWÓJ DG - ROZWIJANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

- **Koszty niekwalifikowalne**

9) koszty rozbudowy infrastruktury sieci 5G i sieci światłowodowej;

10) koszty inwestycji mających na celu dostosowanie do norm lub wymogów unijnych, z wyjątkiem inwestycji wspieranych na zasadach określonych w art. 73 ust. 5 rozporządzenia 2021/2115;

11) koszty sporządzenia wniosku o przyznanie pomocy i wniosku o płatność;

12) wkłady niepieniężne polegające na wniesieniu nieruchomości, urządzeń, materiałów (surowców), wartości niematerialnych i prawnych, ekspertyz lub nieodpłatnej pracy własnej, w tym wykonywanej przez wolontariuszy na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub nieodpłatnej pracy społecznej członków stowarzyszenia wykonywanej na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach – ze składników majątku beneficjenta lub majątku innych podmiotów;

13) koszty amortyzacji.

ROZWÓJ DG - ROZWIJANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

1. Pomoc przyznaje się na operację uzasadnioną pod względem racjonalności. Operacja musi być możliwa do wykonania, uzasadniona oraz dostosowana z punktu widzenia **celu, zakresu i zakładanych jej rezultatów**. Ocenę racjonalności obejmuje:
    1) **uzasadnienie ekonomiczne kosztów/inwestycji**(wzrost przychodów, usprawnienie procesów produkcji, ograniczenie kosztów), czyli wpływ na cel operacji;
    2) **racjonalność technologiczną** – sprawdzenie, czy wspierane inwestycje w szczególności: nie mają charakteru inwestycji odtworzeniowej, są uzasadnione ze względu na komplementarność technologiczną, profil i skalę produkcji, możliwość zbytu produkcji
    3) **racjonalność kosztową** –czy planowane koszty są rynkowe lub czy zostały oszacowane na podstawie cen rynkowych.
2. Ocena racjonalności przeprowadzana jest **na etapie oceny merytorycznej wniosku o przyznanie pomocy**, a także każdorazowo w przypadku zmian mających wpływ na zakres rzeczowo- finansowy operacji.

OKRES TRWAŁOŚCI

Zobowiązania w okresie tzw. Związania z celem

okres związania celem – okres po wypłacie pomocy, w trakcie którego beneficjent powinien utrzymać spełnianie warunków przyznania i wypłaty pomocy oraz realizować lub zrealizować określone zobowiązania w ramach danej interwencji PS WPR

Umowa o przyznaniu pomocy zawiera postanowienia zobowiązujące beneficjenta do:

1) **zapewnienia trwałości operacji** (…) (start DG 2 lata, rozwój DG 3 lata, start GA 5 lat, start ZE 3 lata) przez:

a) **niezaprzestanie działalności produkcyjnej,**

b) nieprzenoszenie prawa własności ani posiadania dóbr materialnych lub niematerialnych nabytych w związku z realizacją operacji, niedokonywanie zmiany sposobu ich wykorzystania,

c) niedokonywanie istotnych zmian wpływających na charakter operacji

– chyba że ARiMR albo SW wyrażą na to zgodę;

2) umożliwiania **przeprowadzania kontroli** związanych z przyznaną pomocą podmiotom upoważnionym do dokonywania takich czynności;

3) niezwłocznego **informowania o planowanych albo zaistniałych zdarzeniach związanych ze zmianą sytuacji faktycznej** lub prawnej beneficjenta, jego gospodarstwa lub operacji, mogących mieć wpływ na realizację operacji (…);

4) **przechowywania całości dokumentacji związanej z realizacją operacji;**

OKRES TRWAŁOŚCI

Zobowiązania w okresie tzw. Związania z celem

Umowa o przyznaniu pomocy zawiera postanowienia zobowiązujące beneficjenta do (c.d.):

5) udostępniania uprawnionym podmiotom informacji niezbędnych do monitorowania i ewaluacji PS WPR (głównie: LGD, SW, ARiMR, MRiRW);

6) **informowania i rozpowszechniania informacji o pomocy otrzymanej z EFRROW**, zgodnie z przepisami załącznika III do rozporządzenia 2022/129, jeśli dotyczy;

7) utrzymywania warunków, kontynuowania działań, z tytułu których przyznano mu punkty, kontynuowania operacji zgodnie z kryteriami, za które zostały przyznane punkty.

MOŻNA ZAWIESZAĆ DZIAŁALNOŚĆ, ALE TRZEBA O TYM POINFORMOWAĆ SW!

Zawieszenie nie może powodować wydłużenia trwałości: dla startu DG pow. 3-ech lat, w pozostałych przypadkach do 5-u lat.

<u>Beneficjent w okresie związania celem zobowiązuje się także do:</u>

1) **prowadzenia ewidencji** odpowiednio świadczonych usług lub sprzedaży produktów rolnych;

2) bieżącego **informowania o świadczonych usługach i ich zakresie lub asortymencie** poprzez ogólnodostępne środki przekazu

3) **informowania SW o realizacji biznesplanu,** w ramach operacji, na którą została udzielona pomoc na 3 miesiące przed upływem ostatniego roku okresu związania celem (obowiązek sprawozdawczy).

OGÓLNE WARUNKI PRZYZNANIA POMOCY

START GA, START ZE

1. **W zakresach start GA, start ZE (…) pomoc przyznaje się, jeżeli:**
   1) wnioskodawca jest **rolnikiem** albo **małżonkiem rolnika** albo **domownikiem z małego gospodarstwa rolnego;**
   2) wnioskodawcy nie została dotychczas przyznana pomoc na działalność tego samego rodzaju w zakresach: start GA, start GO, start ZE, rozwój GA, rozwój GO lub rozwój ZE w ramach PS WPR.

- **małe gospodarstwo rolne** – gospodarstwo, którego powierzchnia gruntów rolnych jest mniejsza od średniej wielkości powierzchni gruntów rolnych w kraju w 2023 r. wyrażona ha fizycznych (…) Tym samym **w województwie: mazowieckim za małe gospodarstwo przyjmuje się gospodarstwo, którego powierzchnia jest mniejsza niż: 11,42 ha,**

- **-> Dokumenty potwierdzające wielkość małego gospodarstwa rolnego**
- **a) decyzja o przyznaniu płatności bezpośrednich lub**
- **b) decyzja o należnym podatku od gruntów rolnych (z każdej gminy, w której złożona została informacja IR-1 o gruntach) oraz umowy dzierżawy- w przypadku, gdy wnioskodawca nie otrzymuje płatności bezpośrednich**

OGÓLNE WARUNKI PRZYZNANIA POMOCY

START GA, START ZE

- **działalność rolnicza –** oznacza działalność umożliwiającą przyczynianie się do dostarczania dóbr prywatnych i publicznych poprzez co najmniej jedno z poniższych działań:

a) **wytwarzanie produktów rolnych** obejmujące działania takie jak chów zwierząt lub uprawa (…)

b) **utrzymywanie użytków rolnych** w stanie, dzięki któremu nadają się one do wypasu lub uprawy, bez konieczności podejmowania działań przygotowawczych wykraczających poza użycie zwykłych metod rolniczych i zwykłego sprzętu rolniczego.

- **rolnik –** rolnik w rozumieniu art. 3 pkt 1 rozporządzenia 2021/2115, którego gospodarstwo jest położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oznacza **osobę fizyczną lub prawną bądź grupę osób fizycznych lub prawnych**, bez względu na status prawny takiej grupy i jej członków w świetle prawa krajowego, **których gospodarstwo jest położone na obszarze objętym zakresem terytorialnym stosowania Traktatów,** określonym w art. 52 Traktatu o Unii Europejskiej w związku z art. 349 i 355 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), oraz **które prowadzą działalność rolniczą określoną przez państwa członkowskie** zgodnie z art. 4 ust. 2 niniejszego rozporządzenia;

- **pozarolnicze funkcje gospodarstw rolnych –** działalność prowadzona w małym gospodarstwie obok działalności rolniczej, wykorzystująca zasoby tego gospodarstwa

OGÓLNE WARUNKI PRZYZNANIA POMOCY

START GA, START ZE

- Dokumenty potwierdzające, że wnioskodawca jest rolnikiem albo małżonkiem rolnika albo domownikiem (trzeba udowodnić powiązanie z rolnikiem i, że ma on małe gospodarstwo):

- **Weryfikacja małżonka rolnika:**

a) **odpis skrócony lub zupełny aktu małżeństwa wydawany przez Urząd Stanu Cywilnego**

albo

a) **zaświadczenie z KRUS** wydane na prośbę rolnika potwierdzające, że jest on płatnikiem składek za małżonka;

b) **<u>decyzja o przyznaniu płatności bezpośrednich dla małego gospodarstwa rolnego, której stroną jest rolnik</u>**;

- **Weryfikacja domownika:**

a) **zaświadczenie z KRUS o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu wydane na prośbę domownika,** które ważne jest na dzień składania wniosku o przyznanie pomocy;

b) **zaświadczenie z KRUS wydane na prośbę rolnika potwierdzające,** że jest on płatnikiem składek za domownika;

c) **<u>decyzja o przyznaniu płatności bezpośrednich dla małego gospodarstwa rolnego której stroną jest rolnik będący płatnikiem składek ubezpieczenia domownika</u>**;

OGÓLNE WARUNKI PRZYZNANIA POMOCY

START GA, START ZE

- **Forma pomocy, maksymalny dopuszczalny poziom pomocy oraz minimalna i maksymalna kwota pomocy.**

1) Maksymalny dopuszczalny poziom pomocy na operację, tj. stosunek wysokości przyznanej pomocy do kosztów kwalifikowalnych, **wynosi 85 %**.

2) Kwota przyznanej pomocy, w formie ryczałtu, nie może być **niższa niż 50 000 zł i nie wyższa niż 150 000 zł.**

3) Suma pomocy dla jednego beneficjenta oraz wypłaconych mu grantów nie może przekroczyć **500 tys.** zł w okresie realizacji PS WPR.

WARUNKI PRZYZNANIA POMOCY

START GA

- **W zakresie tworzenia gospodarstwa agroturystycznego pomoc przyznaje się jeżeli:**

1) operacja jest **inwestycją polegającą na dostosowaniu małego gospodarstwa rolnego do świadczenia usług polegających na wynajmowaniu pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczeniu innych usług związanych z pobytem turystów,** zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo przedsiębiorców oraz art. 35 ust. 3 ustawy o usługach hotelarskich

2) operacja **nie obejmuje kosztów inwestycji w produkcję rolniczą lub przetwórczą;**

3) została przedłożona **koncepcja wdrożenia systemu kategoryzacji WBN (Wiejska Baza Noclegowa**- ogólnopolski dobrowolny system podnoszenia jakości usług hotelarskich świadczonych w innych obiektach hotelarskich, wyróżniający podmioty regularnie prowadzące działalność turystyczną na obszarach wiejskich zgodnie z obowiązującymi przepisami)-> https://agroturystyka.pl/kategoryzacja;

4) wnioskodawca zakłada **przystąpienie do lokalnej, regionalnej lub ogólnopolskiej organizacji zrzeszającej kwaterodawców** wiejskich nie później niż w dniu złożenia WOP.

- Nie jest ważna forma prowadzenia gospodarstwa rolnego!

Jak definiować gospodarstwo agroturystyczne?	Działalność agroturystyczna nie została zdefiniowana w polskim prawie, niemniej zyskała powszechną popularność jako rodzaj turystyki wiejskiej. Na potrzeby prac MRiRW wykorzystuje się pojęcie „kwatery agroturystycznej", stosowane przez Główny Urząd Statystyczny, zgodnie z którym jest to rodzaj obiektu zakwaterowania turystycznego, który stanowią pokoje i domy mieszkalne oraz przystosowane budynki gospodarcze (po adaptacji) w gospodarstwach wiejskich (rolnych, hodowlanych, ogrodniczych czy rybackich), będące własnością rolników, wynajmowane turystom na noclegi za opłatą.

WARUNKI WYPŁATY POMOCY

START GA

- **W zakresie tworzenia gospodarstwa agroturystycznego pomoc jest wypłacane m.in., jeżeli:**

1) **obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie, zostały zgłoszone do ewidencji innych obiektów hotelarskich zgodnie art. 39 ust. 3 ustawy o usługach hotelarskich (urząd gminy);**

2) beneficjent realizuje koncepcję wdrożenia **systemu kategoryzacji WBN, tym samym podał ocenie kategoryzacji oraz uzyskał zakładaną kategorię WBN kategorię certyfikat i tablicę rekomendacyjną (Polska Federacja Turystyki Wiejskiej),** którą umieścił w widocznym miejscu-> PFTW kontroluje utrzymanie standardów;

3) beneficjent **udokumentował przystąpienie do lokalnej, regionalnej lub ogólnopolskiej organizacji** zrzeszającej kwaterodawców wiejskich nie później niż w dniu złożenia WOP.

- NA ETAPIE TRWAŁOŚCI WW. WARUNKI NALEŻY UTRZYMYWAĆ (5 LAT OD ROZLICZENIA OPERACJI!)

WARUNKI PRZYZNANIA POMOCY

START ZE

- **Zagroda Edukacyjna- czym jest?**

1. Zgodnie z koncepcją zatwierdzoną przez MRiRW oraz wdrażaną przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Oddział w Krakowie (CDR O/Kraków), „Zagroda edukacyjna" to obiekt:

1) zlokalizowany na **obszarach wiejskich;**
2) prowadzony **przez mieszkańca wsi;**
3) przyjmujący **dzieci i młodzież w ramach programów szkolnych i aktywności pozaszkolnej;**
4) **posiadający i prezentujący zwierzęta gospodarskie albo uprawy rolnicze;**
5) **realizujący przynajmniej dwa cele edukacyjne** spośród niżej wymienionych:
   a) edukacja w zakresie produkcji roślinnej,
   b) edukacja w zakresie produkcji zwierzęcej,
   c) edukacja w zakresie przetwórstwa płodów rolnych,
   d) edukacja w zakresie świadomości ekologicznej i konsumenckiej,
   e) edukacja w zakresie dziedzictwa kultury materialnej wsi, tradycyjnych zawodów, rękodzieła i twórczości ludowej.

WARUNKI PRZYZNANIA POMOCY

START ZE

- **Zagroda Edukacyjna- czym jest?**

3. Obiekt powinien posiadać **zwierzęta gospodarskie lub uprawy rolnicze przeznaczone do prezentacji dla grup dzieci i młodzieży** przyjmowanych w ramach programów szkolnych i pozaszkolnych lub udostępniane jako atrakcja turystyczna dla rodzin z dziećmi i dorosłych podróżujących indywidualnie.

4. Minimalny obligatoryjnym warunkiem technicznym jest posiadanie zadaszonego miejsca do prowadzenia zajęć i udostępnienie toalet dla uczestników zajęć oraz spełnienie określonych prawem warunków bezpieczeństwa.

WARUNKI PRZYZNANIA POMOCY
START ZE

- **W zakresie tworzenia zagród edukacyjnych pomoc przyznaje się, jeżeli:**

1) operacja jest **inwestycją polegającą na dostosowaniu małego gospodarstwa rolnego do świadczenia usług edukacyjnych** zgodnie ze standardami OSZE (Ogólnopolska Sieć Zagród Edukacyjnych);

2) operacja zakłada realizację **przynajmniej dwóch celów edukacyjnych,** o których mowa w standardach OSZE (Ogólnopolska Sieć Zagród Edukacyjnych);

3) operacja nie obejmuje kosztów inwestycji w produkcję rolniczą lub przetwórczą;

4) operacja uzyskała **pozytywną rekomendację** właściwego terytorialnie przedstawiciela ODR (Ośrodek Doradztwa Rolniczego) – wojewódzkiego koordynatora OSZE pod kątem spójności ze standardami OSZE;

5) wnioskodawca przewiduje przystąpienie do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych prowadzonej przez CDR O/Kraków nie później niż w dniu złożenia WOP.

WARUNKI WYPŁATY POMOCY

START ZE

- **W zakresie tworzenia zagród edukacyjnych pomoc wypłaca się, jeżeli:**

W zakresie start ZE pomoc wypłaca się, jeżeli beneficjent:

1) dokonał zgłoszenia do CEIDG;

2) udokumentował przystąpienie do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych prowadzonej przez CDR O/Kraków nie później niż w dniu złożenia WOP.

- NA ETAPIE TRWAŁOŚCI WW. WARUNKI NALEŻY UTRZYMYWAĆ (3 LATA OD ROZLICZENIA OPERACJI!)

Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej

- **Pomoc przyznaje się:**

1. JSFP albo organizacji pozarządowej.

2. O pomoc może ubiegać się wyłącznie podmiot posiadający numer EP.

3. Pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca co najmniej od roku poprzedzającego dzień złożenia WoPP posiada siedzibę lub oddział, które znajdują się na obszarze wiejskim objętym LSR.

4. Warunek określony w ust. 3 nie ma zastosowania do:

1) LGD;

2) gminy, której obszar jest obszarem wiejskim objętym LSR;

3) powiatu, jeżeli przynajmniej jedna z gmin której obszar jest obszarem wiejskim objętym LSR objęta jest obszarem tego powiatu; gminnych lub powiatowych jednostek organizacyjnych stworzonych przez gminy i powiaty, o których mowa w pkt 2 i 3.

5. Pomocy nie przyznaje się województwom.

Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej

- **Forma pomocy, maksymalny dopuszczalny poziom pomocy oraz minimalna i maksymalna kwota pomocy.**

1) Maksymalny dopuszczalny poziom pomocy na operację, tj. stosunek wysokości przyznanej pomocy do kosztów kwalifikowalnych, **wynosi:**

- **75 %** – w przypadku operacji realizowanych przez **JSFP**, z czego pomoc finansowana z EFRROW wynosi maksymalnie 55% kosztów kwalifikowalnych, a pozostałe 20% kosztów kwalifikowalnych ze środków budżetu państwa. W przypadku JSFP źródłem współfinansowania krajowego jest zarówno budżet państwa - 20 % jak i wkład własny JSFP -25 %. Oznacza to, że wydatki na operacje realizowane przez JSFP obejmują sumę kwot pomocy w proporcji - 75 % (55% EFRROW+20% budżet państwa) do 25% (wkład własny JSFP) kosztów kwalifikowalnych.

- **100 %** kosztów kwalifikowalnych – w przypadku operacji realizowanych przez organizację pozarządową.

2) Kwota przyznanej pomocy, w formie ryczałtu, nie może być **niższa niż 50 000 zł i nie wyższa niż 390 000 zł.**

3) Suma pomocy dla jednego beneficjenta oraz wypłaconych mu grantów nie może przekroczyć **500 tys.** zł w okresie realizacji PS WPR.

4) Limitu, o którym mowa w pkt. 3 nie stosuje się do JSFP.

Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej

- Operacja musi zostać zrealizowana maksymalnie w dwóch etapach.
- Operacja musi zostać zrealizowana w terminie nie dłuższym niż 2 lata od dnia zawarcia przez wnioskodawcę UoPP i jednocześnie nie dłuższym niż do 30 czerwca 2029 r.
- W przypadku gdy operacja jest inwestycją trwale związaną z nieruchomością, operacja powinna być realizowana na obszarze objętym LSR i jednocześnie na nieruchomości będącej własnością wnioskodawcy lub do której wnioskodawca posiada tytuł prawny do dysponowania na cele określone w WoPP przez: okres ubiegania się o przyznanie pomocy na operację, okres realizacji operacji oraz okres związania celem.
- W przypadku operacji, która obejmuje koszty zakupu i instalacji odnawialnych źródeł energii, suma planowanych do poniesienia kosztów dotyczących odnawialnych źródeł energii nie może przekraczać połowy wszystkich kosztów kwalifikowalnych.
- Operacja musi:

  - dotyczyć działalności zgodnej z celami LSR;

Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej

Operacja powinna spełniać następujące warunki:

1) powinna służyć zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej;

2) infrastruktura będąca efektem tej inwestycji jest ogólnodostępna i niekomercyjna lub obejmuje obiekty użyteczności publicznej;

3) koszty całkowite operacji nie mogą przekraczać 1 mln euro.

Ochrona dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego polskiej wsi

- **Pomoc przyznaje się:**

1. JSFP albo organizacji pozarządowej.
2. O pomoc może ubiegać się wyłącznie podmiot posiadający numer EP.
3. Pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca co najmniej od roku poprzedzającego dzień złożenia WoPP posiada siedzibę lub oddział, które znajdują się na obszarze wiejskim objętym LSR.
4. Warunek określony w ust. 3 nie ma zastosowania do:

1) LGD;
2) gminy, której obszar jest obszarem wiejskim objętym LSR;
3) powiatu, jeżeli przynajmniej jedna z gmin której obszar jest obszarem wiejskim objętym LSR objęta jest obszarem tego powiatu; gminnych lub powiatowych jednostek organizacyjnych stworzonych przez gminy i powiaty, o których mowa w pkt 2 i 3.

5. Pomocy nie przyznaje się województwom.

Ochrona dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego polskiej wsi

- **Forma pomocy, maksymalny dopuszczalny poziom pomocy oraz minimalna i maksymalna kwota pomocy.**

1) Maksymalny dopuszczalny poziom pomocy na operację, tj. stosunek wysokości przyznanej pomocy do kosztów kwalifikowalnych, **wynosi:**

- **75 %** – w przypadku operacji realizowanych przez **JSFP**, z czego pomoc finansowana z EFRROW wynosi maksymalnie 55% kosztów kwalifikowalnych, a pozostałe 20% kosztów kwalifikowalnych ze środków budżetu państwa. W przypadku JSFP źródłem współfinansowania krajowego jest zarówno budżet państwa - 20 % jak i wkład własny JSFP -25 %. Oznacza to, że wydatki na operacje realizowane przez JSFP obejmują sumę kwot pomocy w proporcji - 75 % (55% EFRROW+20% budżet państwa) do 25% (wkład własny JSFP) kosztów kwalifikowalnych.

- **100 %** kosztów kwalifikowalnych – w przypadku operacji realizowanych przez organizację pozarządową.

2) Kwota przyznanej pomocy, w formie ryczałtu, nie może być **niższa niż 50 000 zł i nie wyższa niż 195 000 zł.**

3) Suma pomocy dla jednego beneficjenta oraz wypłaconych mu grantów nie może przekroczyć **500 tys.** zł w okresie realizacji PS WPR.

4) Limitu, o którym mowa w pkt. 3 nie stosuje się do JSFP.

Ochrona dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego polskiej wsi

- Operacja musi zostać zrealizowana maksymalnie w dwóch etapach.
- Operacja musi zostać zrealizowana w terminie nie dłuższym niż 2 lata od dnia zawarcia przez wnioskodawcę UoPP i jednocześnie nie dłuższym niż do 30 czerwca 2029 r.
- W przypadku gdy operacja jest inwestycją trwale związaną z nieruchomością, operacja powinna być realizowana na obszarze objętym LSR i jednocześnie na nieruchomości będącej własnością wnioskodawcy lub do której wnioskodawca posiada tytuł prawny do dysponowania na cele określone w WoPP przez: okres ubiegania się o przyznanie pomocy na operację, okres realizacji operacji oraz okres związania celem.
- W przypadku operacji, która obejmuje koszty zakupu i instalacji odnawialnych źródeł energii, suma planowanych do poniesienia kosztów dotyczących odnawialnych źródeł energii nie może przekraczać połowy wszystkich kosztów kwalifikowalnych.
- Operacja musi:

  - dotyczyć działalności zgodnej z celami LSR;

Ochrona dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego polskiej wsi

1. Pomoc na operację, która jest realizowana w zakresie ochrona dziedzictwa kulturowego polskiej wsi i dotyczy inwestycji w **obiekt zabytkowy**, przyznaje się, jeżeli wnioskodawca wykaże, iż obiekt jest objęty formą ochrony zabytków (np. **jest wpisany do ewidencji zabytków, rejestru zabytków**).

2. Pomoc na operację, która jest realizowana w zakresie ochrona dziedzictwa przyrodniczego polskiej wsi, pomoc na inwestycje infrastrukturalne przyznaje się, jeżeli wnioskodawca wykaże, iż operacja będzie realizowana na obszarze objętym **formą ochrony przyrody** w rozumieniu art. 6 ust. 1 ustawy o **ochronie przyrody** lub **dotyczy pomnika przyrody**, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 6 tej ustawy.

Lokalne kryteria wyboru operacji

1. DOŚWIADCZENIE W POZYSKIWANIU ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH

(Nie dotyczy przedsięwzięcia 2.1)

Definicja: ***Doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych*** *tzn. przynajmniej podpisana umowa na realizację operacji.*

- Podmiot posiada doświadczenie *w pozyskiwaniu środków zewnętrznych* i je udokumentował oraz uzasadnił podobieństwo pozyskanych środków z planowaną operacją. [2 pkt]
- Podmiot nie posiada doświadczenia lub nie udokumentował lub nie uzasadnił podobieństwa pozyskanych środków z planowaną operacją. [0 pkt]
- Nie dotyczy [0 pkt]

Załączniki potwierdzające doświadczenie np. kopie umów o przyznanie pomocy.

Lokalne kryteria wyboru operacji

2. KWALIFIKACJE I DOŚWIADCZENIE W BRANŻY ODPOWIEDNIEJ DO PRZEDMIOTU OPERACJI.

(Nie dotyczy przedsięwzięć 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5)

Oceniane są kwalifikacje Wnioskodawcy i jego doświadczenie w odniesieniu do zakresu tematycznego projektu. LGD będzie weryfikowało zgodność bądź zbieżność wykształcenia lub posiadanego przez Wnioskodawcę doświadczenia z zakresem operacji na podstawie kodów PKD i ich opisów zamieszczonych na stronie internetowej: PKD - Polska Klasyfikacja Działalności - klasyfikacje.gofin.pl/pkd

- Podmiot udokumentował i uzasadnił w odniesieniu do przedstawionych załączników doświadczenie odpowiednie do przedmiotu operacji [1 pkt]
- Podmiot udokumentował i uzasadnił w odniesieniu do przedstawionych załączników, że posiada kwalifikacje odpowiednie do przedmiotu operacji [1 pkt]
- Podmiot nie posiada doświadczenia i kwalifikacji lub nie uzasadnił swojego doświadczenia i kwalifikacji odpowiedniego do przedmiotu operacji [0 pkt]
- Nie dotyczy [0 pkt]

Załączniki potwierdzające posiadane doświadczenie i kwalifikacje np. świadectwa, dyplomy, umowy o pracę.

Lokalne kryteria wyboru operacji

3. INTENSYWNOŚĆ POMOCY

Operacja przewiduje zastosowanie mniejszej intensywności pomocy niż wysokość określona w naborze. Oceniany jest stopień zaangażowania środków własnych w stosunku do środków programu.

Preferuje się operacje, w których wkład własny Wnioskodawcy (po zaokrągleniu do pełnych punktów procentowych) obniża intensywność pomocy określoną w LSR (tj. większy niż określony w LSR minimalny poziom wkładu własnego), stwarzając tym samym szansę dofinansowania większej liczby operacji z budżetu LSR.

- Mniej niż *15 punktów procentowych [0 pkt.]*
- 15 punktów procentowych lub więcej *[2 pkt.]*

Lokalne kryteria wyboru operacji

4. OPERACJA JEST DEDYKOWANA OSOBOM MŁODYM LUB SENIOROM, LUB OSOBOM W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI *(Nie dotyczy przedsięwzięcia 1.4)*

Preferuje się operacje skierowane do osób młodych lub seniorów lub osób w niekorzystnej sytuacji.

Definicja: *Według LSR osoby młode to osoby do 25 roku życia (włącznie), seniorzy to osoby od 60 roku życia, a grupę osób w niekorzystnej sytuacji stanowią osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie, kobiety, migranci, rolnicy z małych gospodarstw, osoby bezrobotne lub mieszkańcy osiedli po-PGR.*

Wpływ operacji na sytuację grup w niekorzystnej sytuacji oznacza, przykładowo: zwiększenie zatrudnienia na pełny etat na czas trwałości projektu, poprawa dostępu do edukacji, zwiększenie aktywności społecznej, poprawa jakości życia, np. podczas wydarzenia integrującego lokalną społeczność przewidziano stoisko dla Powiatowego Urzędu Pracy

Uczestnictwo w projekcie osób w niekorzystnej sytuacji na zasadach ogólnych nie jest podstawą przyznania punktów w ramach kryterium.

- Operacja jest dedykowana wyłącznie osobom młodym lub seniorom, lub osobom w niekorzystnej sytuacji, a wnioskodawca to szczegółowo uzasadni *[3 pkt.]*
- Operacja jest dedykowana między innymi osobom młodym lub seniorom, lub osobom w niekorzystnej sytuacji, a wnioskodawca to szczegółowo uzasadni *[1 pkt.]*
- Operacja nie jest dedykowana osobom młodym lub seniorom, lub osobom w niekorzystnej sytuacji lub jej wpływ na te grupy jest znikomy brak wskazanego uzasadnienia *[0 pkt.]*
- Nie dotyczy [0 pkt]

Lokalne kryteria wyboru operacji

5. INNOWACYJNOŚĆ (Nie dotyczy przedsięwzięć 1.1, 1.2, 1.3, 1.5)

Preferuje się operacje innowacyjne.

Innowacyjność – to zmiana mająca na celu wdrożenie nowego na obszarze objętym LSR lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych i przyczynia się do osiągnięcia celów strategii rozwoju, zgodnie z poniższym podejściem:

Obszary innowacyjności:

- *Wdrożenie rozwiązań technologicznych.*

Czy rozwiązanie opiera się na nowych technologiach?

- *Wprowadzenie nowych sposobów realizacji działań, innowacyjnych metod.*
- *Czy rozwiązanie jest pierwsze tego typu na obszarze LGD? Czy istnieją podobne rozwiązania, ale proponowane różni się w istotny sposób?*

Uzasadnienie projektu:

- *Wnioskodawca powinien przedstawić opinię dotyczącą innowacyjności projektu, wydaną przez podmiot zewnętrzny merytoryczny pod względem charakteru innowacyjności, opisując, w jaki sposób innowacyjność jest związana z realizacją projektu.*
- *Powinien wskazać, w jaki sposób stosując to rozwiązanie, wzmocni mocne strony obszaru LSR lub rozwiąże problem wynikający ze słabych stron.*
- *Dokument musi zawierać uzasadnienie, Wnioskodawca musi udowodnić np. datę produkcji sprzętu, opracowania, ale nie wcześniejsza niż sprzed 3 lat.*

Lokalne kryteria wyboru operacji

5. INNOWACYJNOŚĆ *(Nie dotyczy przedsięwzięć 1.1, 1.2, 1.3, 1.5)*

- Projekt kreatywny *(powstający w wyniku autorskiego pomysłu, dotyczy nowych na obszarze LSR produktów, usług, procesów lub organizacji), Wnioskodawca przedstawił szczegółowe uzasadnienie potwierdzone dokumentacją. Wnioskodawca wskazał nowe sposoby wprowadzenia innowacyjności, uzasadnił sposób ich wykorzystania, odniósł się w jaki sposób innowacyjność jest związana z realizacją projektu [2pkt]*
- Projekt imitujący *(wzorowany na wcześniej powstałych produktach, usługach, procesach lub organizacji, obejmują nowy sposób wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych), Wnioskodawca przedstawił szczegółowe uzasadnienie dotyczące zastosowania powyższych rozwiązań. Wnioskodawca spełnił przynajmniej jeden z powyższych warunków. [1 pkt]*
- Brak innowacji lub innowacja pozorna (obejmująca drobne zmiany oferująca rzekome nowości) W projekcie brak jest elementów innowacyjnych oraz uzasadnienia ich wykorzystania [*0 pkt.]*
- Nie dotyczy *[0 pkt]*

Lokalne kryteria wyboru operacji

6. RACJONALNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI LUB OGRANICZAJĄCE PRESJE NA ŚRODOWISKO

(Nie dotyczy przedsięwzięcia 1.5)

Preferowane są operacje związane z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, minimalizujące zużycie surowców oraz powstawanie odpadów (GOZ), a także te zakładające zrównoważone wykorzystanie biologicznych zasobów odnawialnych w celu tworzenia dóbr i usług.

*Przez **odnawialne źródła energii** rozumie się: energetykę wiatrową, solarną, wodną, geotermalną i pochodzącą z biomasy.*

***GOZ – gospodarka o obiegu zamkniętym**, rozumiana jako model ekonomiczny, który zakłada minimalizację marnotrawstwa zasobów oraz maksymalizację ich ponownego wykorzystania, recyklingu i regeneracji. Celem GOZ jest stworzenie systemu, w którym wartość surowców, materiałów i produktów jest utrzymywana jak najdłużej w cyklu gospodarczym, a ilość odpadów i negatywnego wpływu na środowisko zostaje zredukowana do minimum.*

***Biogospodarka** – rozumiana jako system gospodarczy oparty na zrównoważonym wykorzystaniu odnawialnych zasobów biologicznych oraz innowacyjnych procesów i technologii, w celu produkcji żywności, energii, materiałów i innych produktów. Jej celem jest zaspokojenie potrzeb społeczeństwa przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska naturalnego, ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych i ochronie różnorodności biologicznej. Wyżej wymienione rozwiązania są niezbędne ze względu na zakres planowanej operacji.*

Lokalne kryteria wyboru operacji

6. RACJONALNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI LUB OGRANICZAJĄCE PRESJE NA ŚRODOWISKO

(Nie dotyczy przedsięwzięcia 1.5)

- Operacja ma bezpośredni pozytywny wpływ na poprawę stanu środowiska naturalnego lub klimatu obszaru LSR poprzez wdrożenie założeń gospodarki (GOZ) lub biogospodarki, co ma swoje odzwierciedlenie w budżecie. Wnioskodawca szczegółowo uzasadnił wpływ zastosowanych rozwiązań na spełnienie wymogów definicji określonych w kryterium oraz uzasadnił, że działania te są bezpośrednio związane z zakresem planowanej operacji. *[2 pkt]*
- Operacja ma bezpośredni pozytywny wpływ na poprawę stanu środowiska naturalnego lub klimatu obszaru LSR poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, co ma swoje odzwierciedlenie w budżecie. Wnioskodawca szczegółowo uzasadnił wpływ zastosowanych rozwiązań na spełnienie wymogów definicji określonych w kryterium oraz uzasadnił, że działania te są bezpośrednio związane z zakresem planowanej operacji. *[1 pkt]*
- Operacja ma neutralny wpływ na poprawę stanu środowiska naturalnego lub klimatu obszaru LSR i nie przewiduje rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska i klimatu, lub Wnioskodawca nie wykazał wpływu zastosowanych rozwiązań na spełnienie wymogów definicji określonych w kryterium. *[0 pkt]*
- Nie dotyczy *[0 pkt]*

Lokalne kryteria wyboru operacji

7. KONSULTOWANIE PROJEKTU

Premiowane będą operacje, których Wnioskodawca, ewentualnie Pełnomocnik bądź osoba odpowiedzialna za przygotowanie wniosku, konsultowała co najmniej 2 razy projekt i wypełnioną dokumentację aplikacyjną z Biurem LGD oraz brała udział w przynajmniej jednym szkoleniu organizowanym przez LGD .

- Wnioskodawca (ewentualnie Pełnomocnik bądź osoba odpowiedzialna za przygotowanie wniosku) korzystał z doradztwa LGD co najmniej 2 razy na etapie przygotowywania wniosku, na którym przedstawił wypełnioną dokumentację aplikacyjną *[3 pkt]*
- Wnioskodawca (ewentualnie Pełnomocnik bądź osoba odpowiedzialna za przygotowanie wniosku brała udział w przynajmniej jednym szkoleniu organizowanym przez LGD *[1 pkt]*
- Brak konsultacji projektu Wnioskodawca (ewentualnie Pełnomocnik bądź osoba odpowiedzialna za przygotowanie wniosku) nie korzystał co najmniej 2 razy z doradztwa, ani szkoleń organizowanych przez LGD *[0 pkt]*

Potwierdzenie: rejestr udzielonego doradztwa i lista obecności na szkoleniu będące w posiadaniu LGD

Lokalne kryteria wyboru operacji

8. PROMOCJA LGD

Preferowane będą operacje, przy realizacji których Wnioskodawca będzie promował i rozpowszechniał informacje o pomocy uzyskanej w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność wdrażanej przez LGD Zalew Zegrzyński w okresie co najmniej jej trwałości. Kryterium może być spełnione np. przez zamieszczenie **logo LGDZZ lub/i zwrotu „Operacja realizowana w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność wdrażanej przez LGD Zalew Zegrzyński”.**

- Przez zamieszczenie *logo LGDZZ i zwrotu* na stronie internetowej wnioskodawcy lub podstronie w sposób widoczny bezpośrednio po wejściu na stronę/podstronę *[1 pkt]*
- Przez zamieszczenie *logo LGDZZ i zwrotu* na portalu społecznościowym wnioskodawcy w przypiętym poście *[1 pkt]*
- Przez zamieszczenie *logo LGDZZ i zwrotu* w prasie lokalnej *[1 pkt]*
- Poprzez zamieszczenie *logo LGDZZ na tablicy informacyjnej [1 pkt]*
- Brak promocji LGD *[0pkt]*

Lokalne kryteria wyboru operacji

9. OPERACJA GENERUJE NOWE MIEJSCA PRACY

Kryterium dotyczy tylko przedsięwzięcia 2.1 - rozwój DG (działalności gospodarczej).

Oceniany jest wpływ realizacji operacji na utworzenie nowego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i utrzymanie go w okresie związania z celem, który wynosi 3 lata zgodnie z Wytycznymi szczegółowymi w zakresie przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – komponent Wdrażanie LSR.

- powstanie przynajmniej 1 pełny etat średnioroczny *[1 pkt]*
- powstanie przynajmniej 2 pełne etaty średnioroczne *[3 pkt]*
- nie powstanie przynajmniej 1 pełny etat średnioroczny *[0 pkt]*
- nie dotyczy *[0 pkt]*

Lokalne kryteria wyboru operacji

10. PRZYGOTOWANIE DOKUMENTACJI KONKURSOWEJ

Oceniona zostanie staranność i kompletność złożonego wniosku o wsparcie w tym racjonalność planowanego budżetu. Wnioskodawca powinien przedstawić uzasadnienie wszystkich kosztów, a także przedstawić oferty uzasadniające przyjęty ich poziom. Aby uzyskać punkty za spełnienie tego kryterium dokumentacja powinna zawierać wniosek wraz z biznesplanem (o ile dotyczy) i deklarowane załączniki wykazane przed właściwym naborem.

W przypadku wezwania Wnioskodawcy do uzupełnień, braków bądź nieprawidłowości na etapie weryfikacji formalnej przez LGD, punktów w ramach tego kryterium nie przyznaje się.

- Kryterium spełnione, gdy Wnioskodawca przedłoży wniosek o wsparcie, biznesplan (o ile dotyczy) oraz wszystkie deklarowane załączniki. Dokumenty są wypełnione we wszystkich wymaganych polach i rubrykach, dołączono oferty przedstawiające przyjęty poziom cen oraz Wnioskodawca przedstawił wszystkie informacje niezbędne do dokonania prawidłowej oceny wniosku o wsparcie przez Radę LGD. *[3 pkt]*
- Kryterium niespełnione: Skierowano do Beneficjenta wezwanie do uzupełnień braków bądź nieprawidłowości *[0 pkt]*

Lokalne kryteria wyboru operacji

- **Kryteria rozstrzygające:**

W przypadku uzyskania jednakowej liczby punktów przez dwie lub więcej operacji, o kolejności na liście decydują zapisy w **Regulaminie naboru** ogłoszone przed właściwym naborem.

- Warunkiem wyboru operacji jest – poza spełnieniem pozostałych warunków wynikających z Regulaminu – uzyskanie w wyniku oceny operacji na podstawie tych kryteriów w sumie minimum 3 pkt.
- W przypadku uzyskania przez dwie lub więcej operacje takiej samej liczby punktów z lokalnych kryteriów wyboru operacji, to o kolejności na liście rankingowej operacji zdecydują kryteria rozstrzygające.

1) Kryterium rozstrzygające - KONSULTOWANIE PROJEKTU,

2) Kryterium rozstrzygające - PROMOCJA LGD,

- W przypadku uzyskania przez dwie lub więcej operacje takiej samej liczby punktów po uwzględnieniu kryteriów rozstrzygających to o kolejności na liście rankingowej operacji zdecyduje **data i czas złożenia wniosku w systemie teleinformatycznym ARiMR**.

Lokalne kryteria wyboru operacji

- **Wybrane zapisy z umowy przyznania pomocy**

SW zażąda od Beneficjenta zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranej kwoty pomocy, w szczególności wystąpienia jednej z następujących okoliczności:

- niekontynuowania operacji zgodnie z kryteriami jeśli po odjęciu nienależnie przyznanych punktów okazałoby się, że Beneficjent nie uzyskałby minimalnej liczby punktów wymaganych do uzyskania pomocy oraz jego operacja nie zmieściłaby się w limicie środków w ramach naboru wniosków o przyznanie pomocy, w którym Beneficjent ubiegał się o pomoc– zwrotowi podlega 100% wypłaconej pomocy,
- niekontynuowania operacji zgodnie z kryteriami jeśli po odjęciu nienależnie przyznanych punktów okazałoby się, że Beneficjent uzyskałby minimalną liczbę punktów wymaganych do uzyskania pomocy oraz jego operacja zmieściłaby się w limicie środków w ramach naboru wniosków o przyznanie pomocy, w którym beneficjent ubiegał się o pomoc – zwrotowi podlega 5% kwoty pomocy za każde niespełnione kryterium;

Dziękujemy za uwagę.

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA
ZALEW ZEGRZYŃSKI
UL. GEN. WŁ. SIKORSKIEGO 11,
POK. 203
05-119 LEGIONOWO
TEL. (22) 76 40 203/253/202/201

LOKALNA
GRUPA
DZIAŁANIA
ZALEW
ZEGRZYŃSKI